

Korkein hallinto-oikeus
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Viite:

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 17.8.2023 (4522/2023, dnrot
3278/03.04.04.04.16/2023 ja 3409/03.04.04.04.16/2023)

Asia:

Helsingin hallinto-oikeuden päätös jättää tutkimatta Helsingin
kaupunkisuunnittelulautakunnan 6.6.2023 (§326) hyväksymiä katusuunnitelmia koskevat
valitukset.

VALITTAJA

Malmin lentoaseman ystävät ry
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 Helsinki
info@malmiairport.fi

Yhteyshenkilö
puheenjohtaja Håkan Lövdahl
puh. 050 5351428, puheenjohtaja@malmiairport.fi

VALITUKSENALAINEN PÄÄTÖS

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 17.8.2023 (4522/2023, liite a) olla tutkimatta
tehtyjä valituksia (liite b) Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan 6.6.2023
(§326) hyväksymistä Nallenrinteen katusuunnitelmista (liite c).

SELVITYS TIEDOKSISAANNISTA

Hallinto-oikeuden päätös on vastaanotettu sähköpostitse 17.8.2023.
Ohjeistuksen mukaan valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa
hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä sitä päivää lukuun ottamatta.
Sähköisessä tiedoksiannossa tiedoksisaantipäiväksi katsotaan kolmas päivä

lähetyspäivästä (20.8.2023), jota päivää lukuun ottamatta 30 päivää tiedoksisaannista tulee kuluneeksi 19.9.2023.

SELVITYS VALITUSOIKEUDESTA

Malmin lentoaseman ystävät ry on rekisteröity yhteisö, jonka kotipaikka on Helsingin kaupunki. Yhdistys on kunnan jäsen.

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on Malmin lentokentän toiminnan säilyttäminen nykyisellä paikallaan sekä lentokentän toiminnan kehittäminen, edistäminen ja tukeminen. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on myös vaalia ja suojella Malmin alueen monimuotoista luontoa ja rakennettuja kulttuurikohteita ja -ympäristöjä, vaalia niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää niiden kestävää hoitoa ja käyttöä. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on dokumentoida, tallentaa ja välittää alueen aineettomaan ja aineelliseen kulttuuriperintöön liittyvää tietoa. Toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä jäsenistölle taloudellista hyötyä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 190 §:n mukaan katusuunnitelmaa koskevaan päätökseen saa hakea muutoksen valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Kaupunkiympäristölautakunnan päätös hyväksyä Nallenrinteen katusuunnitelmat vaikuttaa välittömästi Malmin lentoaseman ystävät ry:n säännöissään määriteltyyn velvollisuuteen edistää ja tukea Malmin lentokentän säilyttämistä nykyisellä paikallaan ja vaalia alueen monimuotoista luontoa ja kulttuuriympäristöä, koska katusuunnitelmat toteutuessaan käytännössä estävät lentokentän toiminnan sekä tuhoavat valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) ja luontoarvoiltaan merkittävää luonnontilaista metsää, joka on todennetusti mm. liito-oravan elinympäristöä.

Malmin lentoaseman ystävät ry edustaa sääntöjensä mukaisesti määritellyissä, Malmin lentokentän ja sen kulttuuriperintö- ja luontoarvojen säilymistä koskevissa asioissa helsinkiläisten ja kaikkien suomalaisten oikeuksia ja yleistä etua, koska Malmi on ainoa aikataulutonta lentoliikennettä vapaasti palveleva kansainvälinen lentokenttä 150 km säteellä pääkaupungista. Näin ollen on katsottava, että yhdistyksellä on myös valitusoikeus Malmin lentokentän toimintamahdollisuuksiin

ja monitahoisesti arvokkaaseen lentokenttäkokonaisuuteen oleellisesti vaikuttavassa asiassa.

Valitusoikeus on osa kansalaisten perustuslaissa (2 §:n 2 mom., 14 §:n 4 mom. ja 20 §:n 2 mom.) turvattua osallistumisoikeutta, jota ei täysin otettu huomioon ennen perustuslakia säädetyssä rakennus- ja maankäyttölainsäädännössä. Eduskunnan perustuslakivaliokunta totesikin maankäyttö- ja rakennuslakia koskevassa lausunnossaan (PeVL 38/1998 vp), että uusien säännösten toimivuutta on seurattava ja tarvittaessa ryhdyttävä lisätoimiin vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Yhdistyksen valitusoikeus perustuu etenkin ympäristönsuojelulakiin, jonka mukaan valitusoikeus on "rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät". Nyt käsiteltävänä olevan päätöksen vaikutukset ilmenevät yksiselitteisesti Malmin lentoaseman ystävät ry:n toiminta-alueella.

VALITUSLUPAHAKEMUS

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi.

3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Yhdistys katsoo, että valitusluvan myöntäminen on perusteltua asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi. Hallinto-oikeus ei ole huomionnut ympäristönsuojelulaissa suojattua yhdistyksen asemaa ja tehtävää ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämisen suhteen.

VAATIMUKSET

Malmin lentoaseman ystävät ry vaatii, että korkein hallinto-oikeus kumoaa Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen yhdistyksen valitusosoikeudesta lainvastaisena ja palauttaa pääasian Helsingin hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

PERUSTELUT

Yleisesti perustuslaki (731/1999), Århusin sopimus (SopS 123/2004) ja siihen nojautuva EU:n normisto (erityisesti IE-direktiivi 2010/75/EU) sisältävät reunaehdot asianosaisuudesta säätämiseksi. Perustuslain 20 §:n 2 momentin säännös velvoittaa lainsäätäjää järjestämään riittävät vaikutusmahdollisuudet ympäristöllisessä päätöksenteossa, jota nyt käsiteltävä katusuunnitelma myös on mahdollistaessaan merkittävien luontoarvojen, mm. liito-oravan esiintymisalueiden hävittämisen.

Århusin sopimuksen artikla 9 sisältää määräykset muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta. Sen mukaan sopimuspuolten on varmistettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että niillä, jotka kuuluvat ”yleisöön, jota asia koskee”, ja joiden etua asia riittävästi koskee, tai vaihtoehtoisesti, jotka väittävät oikeuksiensa heikentyvän, jos sopimuspuolen hallintolainkäyttöä koskevassa säännöstössä niin edellytetään, on mahdollisuus saattaa tuomioistuimessa ja/tai muussa laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa elimessä minkä tahansa 6 artiklan määräysten soveltamisalaan kuuluvan päätöksen, toimen tai laiminlyönnin asiasisällön tai niihin liittyvien menettelyjen laillisuus uudelleen tutkittavaksi kansallisen lainsäädännön määräysten mukaisesti.

Riittävä etu ja oikeuksien heikentyminen määritellään sopimuksen mukaan kansallisen lainsäädännön vaatimusten sekä sen tavoitteen mukaisesti, että ”yleisölle, jota asia koskee”, annetaan laaja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus. Lisäksi valtiosta riippumattoman ympäristöjärjestön, joka täyttää 2(5) artiklan vaatimukset, etua pidetään riittävänä.

Tiivistetysti: ”yleisölle, jota asia koskee”, on annettava mahdollisuus osallistua tehokkaasti menettelyihin, jotka koskevat sen toiminta-aluetta. Valitus on tärkeä käsitellä etenkin ympäristöoikeuden varovaisuusperiaatteen vuoksi, sillä nyt

tuhottavaksi määrättyjä ympäristöarvoja ei ole mahdollista palauttaa enää myöhemmin.

Helsingissä 19.9.2023,

Malmin lentoaseman ystävät ry
Håkan Lövdahl, puheenjohtaja

Liitteet

Liite a. Helsingin hallinto-oikeuden päätös 17.8.2023 (4522/2023)

Liite b. Malmin lentoaseman ystävät ry:n hallintovalitus Helsingin hallinto-oikeuteen 10.7.2023

Liite c. Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös hyväksyä Nallenrinteen katusuunnitelmia suunnitelmapiirroksineen

Malmin lentoaseman ystävät ry:n hallintovalituksen 10.7.2023 liitteet

Liite 1. Nallenrinteen asemakaavan muutoksen nro 12577 selostus

Liite 2. Helsingin kaupungin hulevesiohjelma. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:3

Liite 3. Liito-oravan levinneisyys Helsingissä 2020 ja 2021. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:8

Liite 4. KAER Oy: Liito-oravakartoitus inventointikoirilla 21.10.2020, Malmin lentokenttä

Liite 5. KAER Oy: Liito-oravakartoitukset 21.10.2020-6.1.2021, Malmin lentokenttä, tiivistelmä

Liite 6. Helsingin kaupunkiympäristön toimiala, Ilmasillantien katusuunnitelman selostus